

**Školní vzdělávací program pro
předškolní vzdělávání**

Jsem dítě malé a hravé

Obsah

1.	Identifikační údaje o mateřské škole.....	3
2.	Charakteristika školy	4
3.	Podmínky předškolního vzdělávání.....	6
	3.1 Věcné podmínky	6
	3.2 Životospráva	7
	3.3 Psychosociální podmínky	8
	3.4 Organizace	9
	3.5 Řízení mateřské školy.....	10
	3.6 Personální zajištění	10
	3.7 Spoluúčasť rodičů.....	11
4.	Organizace vzdělávání	12
	4.1 Charakteristika jednotlivých tříd	12
5.	Charakteristika školní vzdělávacího programu.....	14
	5.1 Hlavní principy RVP PV	16
	5.2 Předškolní vzdělávání v systému vzdělávání a jeho organizace.....	16
	5.3 Pojetí a cíle předškolního vzdělávání	16
	5.4 Cíle předškolního vzdělávání.....	18
	5.5 Klíčové kompetence	18
	5.6 Vzdělávací obsah	20
6.	Vzdělávací obsah ŠVP Jsem dítě malé a hravé	22
	6.1 Integrovaný blok: Barevný podzim čaruje.....	23
	6.2 Integrovaný blok: Prožíváme advent	26
	6.3 Integrovaný blok: Paní zima jede	28
	6.4 Integrovaný blok: Když jaro zaťuká	31
	6.5 Integrovaný blok: Léto nás volá... ..	34
7.	Evaluační systém	37
	7.1 Hodnocení podmínek vzdělávání.....	38
	7.2 Pedagogická diagnostika.....	39
	7.3 Evaluace jednotlivých integrovaných bloků:	40
8.	Přílohy.....	43
	8.1 Příloha č. 1 – Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných	43

1. Identifikační údaje o mateřské škole

Název školy:	Základní škola a Mateřská škola Němčany, příspěvková organizace
Adresa školy:	Němčany 37, 68401 Slavkov u Brna
Telefon:	544 220 422
E-mail:	zs.nemcany@centrum.cz
Web:	www.zs-nemcany.cz
IČO:	750 23318
IZO:	107 614 014
Právní forma:	příspěvková organizace
Zřizovatel:	obec Němčany
Počet tříd:	2
Kapacita školy:	41
Provoz:	7:00 - 16:30
Vedení školy:	Jana Doleželová, ředitelka školy Mgr. Markéta Moudrá, ředitelka školy, t.č. na mateřské dovolené Blanka Maradová, vedoucí školní jídelny
Tvůrci ŠVP:	Pedagogický tým MŠ
Název ŠVP:	Jsem dítě malé a hravé
Projednání ŠVP:	Srpen 2015
Schválení ŠVP:	
Platnost:	30. 9. 2015
Číslo jednací:	

2. Charakteristika školy

Naše mateřská škola je škola rodinného typu nabízející nejen dětem, ale také jejich rodičům přátelské prostředí a kvalitní předškolní vzdělávání. Škola je umístěna v centru obce blízko autobusových zastávek. Zároveň však díky umístění školy v malé obci nemáme daleko do přírody (přímo za školní zahradou jsou pole, dále Lutršték – kaple Panny Marie Sedmibolestné, ZOO koutek, němčanský hájek, myslivecká chata, apod.). Děti mohou využívat přilehlé školní hřiště a školní zahradu. Zahrada a hřiště jsou vybaveny pískovišti a dalšími herními prvky.

V době hlavních prázdnin roku 2009 byla provedena výměna stávajících oken za plastová okna na celé škole. O prázdninách roku 2012 byly zrekonstruovány chodby celé školy. V současné době zřizovatel žádá o dotace EU, která je třeba k celkové rekonstrukci školy. V budově je umístěna plynová kotelná.

Společně s mateřskou školou je v budově umístěna i dvoutřídní základní škola. Po částečné rekonstrukci, která byla provedena roku 2015, byla kapacita mateřské školy navýšena na 41 dětí. Při této rekonstrukci vznikla v přízemí budovy nová třída Motýlků o celkové kapacitě 18 dětí. V horní rekonstruované třídě Berušek je kapacita 23 dětí.

K mateřské škole patří i kuchyň, ve které se připravují svačinky a obědy pro děti z mateřské i základní školy. Děti z mateřské školy svačí v prostorách své třídy a na obědy chodí do společné jídelny se základní školou.

Na škole pracují:

- 4 pedagogické pracovnice (z toho jedna na operativní zajištění provozu)
- asistent pedagoga
- školnice
- kuchařka
- pomocná síla v kuchyni
- vedoucí školního stravování
- účetní

V naší mateřské škole pracujeme podle nového Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Nabízíme standardní i nadstandardní péči – sportovní a kulturní akce, akce pro rodiče a děti, plavecký kurz, výlety. Při vzdělávání upřednostňujeme rozvíjení smyslového vnímání, jako základu veškerého přirozeného poznávání a věnujeme se i prevenci

nesprávné výslovnosti – zařazování jazykových chviliek, rozvíjení komunikativních dovedností dětí.

Snažení všech zaměstnanců školy směřuje k tomu, aby zde dítě bylo šťastné a spokojené, aby mělo podmínky k rozvíjení svých silných stránek.

Důraz klademe také na spolupráci s rodiči a jejich informovanost.

Tradicí je několikaletá spolupráce se základní školou, okolními mateřskými školami a se speciálně pedagogickým centrem ve Vyškově.

3. Podmínky předškolního vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Budova školy pochází z roku 1870 a je majetkem obce, který je zároveň jejím zřizovatelem. Budova má dvě patra a půdu, ve které se nachází kotelna. V prvním patře se nachází jedna třída mateřské školy Berušky s šatnou a sociálním zařízením, kuchyň, jídelna, kancelář mateřské školy a učebna základní školy. V přízemí budovy je umístěna druhá třída mateřské školy Motýlci s vlastním sociálním zařízením a šatnou, učebna základní školy, sociální zařízení a šatna, kabinet, ředitelna a hrubá přípravná kuchyně. V suterénu budovy se nachází skladovací prostory.

Třída Berušek se nachází v prvním poschodí budovy a její maximální kapacita je 23 dětí. Tato třída je věkově heterogenní. Skládá se ze dvou propojených místností – heren, které jsou odděleny posuvnými dveřmi. Jedna z heren také slouží i k odpolednímu odpočinku (zde je umístěn klavír), v druhé herně děti také svačí. Tyto herny jsou vybaveny účelovým nábytkem, který odpovídá antropometrickým požadavkům dětí. Děti mají možnost využívat různé „koutky“ – domácnost, kadeřnictví, lego koutek, čtenářský koutek. Tato nabídka je pak doplněna mobilními centry obchod, divadlo, pokusy a objevy, hudba. Výtvarné aktivity jsou realizovány v místnosti se stolkou, pohybové a hudební aktivity pak v místnosti s klavírem. Dále je v herně umístěna televize s VHS a DVD přehrávačem, radiomagnetofon.

Děti svačí v herně se stolečky a ke stravování v době oběda slouží společná jídelna, ve které se děti střídají. K třídě náleží vlastní šatna, umývárna a záchody.

Třída Motýlků se nachází v přízemí budovy a vznikla při částečné rekonstrukci školy v roce 2015. Její maximální kapacita je 18 dětí. Třída slouží ke vzdělávání věkově smíšených dětí. Skládá se ze dvou vzájemně propojených heren, oddělených posuvnými dveřmi. V první herně se nachází část se stolečky, u kterých děti i svačí, k obědu slouží společná jídelna. Tato část je určena jak pro výtvarné činnosti, tak pro klidové činnosti u stolečků. Do herny byl pořízen zcela nový nábytek, který umožnil vytvoření herních center pro děti. Veškerý nábytek odpovídá antropometrickým požadavkům dětí. Druhá herna slouží k pohybovým aktivitám a odpolednímu odpočinku. Děti mají k dispozici samostatnou šatnu a sociální zařízení s umývárnou.

Mateřská škola má dostatečně velké prostory (podlahová plocha i objem vzduchu atd. dle příslušného předpisu) a takové prostorové uspořádání, které vyhovuje nejrůznějším skupinovým individuálním činnostem dětí. Dětský nábytek, nářadí, hygienické zařízení i lůžka jsou přizpůsobeny požadavkům dětí, odpovídají počtu dětí, jsou zdravotně nezávadné a bezpečné a jsou estetického vzhledu.

Vybavení hračkami, pomůckami, materiály a doplňky odpovídá počtu dětí i jejich věku; je průběžně obnovováno a doplňováno. Hračky a doplňky nebo alespoň jejich podstatná část je umístěna tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je samostatně brát a zároveň se vyznaly v jejich uložení. Děti se samy svými výtvary podílejí na úpravě a výzdobě prostředí. Prostor je upraveno tak, aby dětské práce byly dětem přístupné, a aby je mohli shlédnout i jejich rodiče.

3.1.1 Podařilo se nám

- Zrealizovat vybavení školní zahrady
- Vytvořit novou třídu mateřské školy – třída Motýlků
- Dovybavit třídy novým nábytkem (stoly, židle, úložné prostory pro lehátka a lůžkoviny) a hracími centry
- Zakoupit nová standardizovaná dětská lehátka
- Zabezpečit budovu bezpečnostními prvky (videozvonky)

3.1.2 Obecné záměry

- Nadále dovybavovat třídu Motýlků novými hračkami
- Dle potřeb průběžně zajišťovat materiální dovybavení ve všech oblastech
- Dovybavit prostory školní zahrady a zastřešit školní pískoviště

3.2 Životospráva

- Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava. Je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržována zdravá technologie přípravy pokrmů a nápojů, děti mají dostatek tekutin (výběr mezi neslazeným čajem, vodou a ovocnou šťávou) a mezi jednotlivými podávanými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly.
- Je nepřípustné násilně nutit děti do jídla, respektujeme jejich individuální potřeby (alergie), nabízíme možnost ochutnání. V jídelníčcích pro děti uvádíme obsah alergenů v potravinách.

- U svačin je částečně zaveden sebeobslužný průběh, při kterém si děti vybírají z nabídky ovoce a zeleniny
- Je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád.
- Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku – s ohledem na počasí.
- V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku.
- Pedagogové se sami chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor

3.2.1 Obecné záměry

- Skrze rodiče apelovat na zdravou výživu dětí (pití neochucené, kohoutkové vody, konzumace ovoce a zeleniny, mléka a mléčných výrobků, masa, luštěnin, ryb a jiných připravených pokrmů)
- Alespoň ochutnat veškeré nabízené jídlo v mateřské škole
- Zkvalitnění sebeobsluhy u stolování – mazání pomazánek, naložit si tolik jídla, kolik sním

3.3 Psychosociální podmínky

- Děti i dospělí se cítí v prostředí mateřské školy dobře, spokojeně, jistě a bezpečně.
- Nově příchozí dítě má možnost postupně se adaptovat na nové prostředí i situaci.
- Pedagog respektuje potřeby dětí, reaguje na ně a napomáhá v jejich uspokojování. Děti nejsou neúměrně zatěžovány.
- Všechny děti mají stejná práva, možnosti i povinnosti. Mají rovnocenné postavení a žádné z nich není zvýhodňováno ani znevýhodňováno.
- Volnost a osobní svoboda dětí je dobře vyvážená s nezbytnou mírou omezení, která vyplívají ze stanovených pravidel chování ve třídách.
- Pedagog se vyhýbá negativním slovním komentářům a podporuje děti v samostatných pokusech, pracích, dostatečně chválí a pozitivně hodnotí.
- Pedagog se snaží o oceňující, motivační a laskavý přístup podněcující psychosociální vývoj dítěte.
- Pedagog pomáhá dětem růst k rovnováze mezi požadavky prostředí a vlastními potřebami a možnostmi, snaží se o rozvíjení zodpovědnosti, empatie a altruismu, asertivity u dětí.
- Eliminujeme nezdravé soutěžení dětí.

- Snažíme se v dětech rozvíjet citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, solidaritu, vzájemnou podporu a pomoc.
- Pedagogové se snaží předcházet šikaně pomocí nenásilného ovlivňování vzájemných vztahů mezi dětmi.

3.3.1 Obecné záměry

- Vyvarovat se hodnotících soudů – pochval nebo odsudků (prevence *labellingu*)
- Pružně reagovat na individuální potřeby dětí

3.4 Organizace

- Denní řád je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální či aktuálně změněné potřeby.
- Snažíme se zachovat zacílenost denního programu, skloubit plánované aktivity s potřebami dětí tak, aby byl zachován denní režim a jeho pravidelnost.
- Podle podmínek školy je zohledněna v organizačním řádu doba výdeje stravy v jednotlivých třídách.
- Aktivity skupinové, individuální a frontální jsou přiměřené věku a schopnostem dětí. Děti mají dostatek prostoru pro spontánní hru a jiné experimentální aktivity. Pravidelně jsou zařazovány pohybové aktivity.
- Děti mají možnost odmítnout činnost, na které se nechtějí podílet, přesto jsou motivovány k zapojení se do kolektivu, společných her a jiných činností.
- Spontánní činnosti převažují nad činnostmi řízenými.
- Děti nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí i osobní soukromí, na které je dostatečně dbáno. Důraz je kladen na individuální potřeby dětí – zaměstnanci školy na tyto potřeby reagují a snaží se dítěti napomáhat v jejich uspokojování.
- Při vstupu dítěte do mateřské školy a je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim.
- Děti jsou každodenně dostatečně dlouhou dobu venku – s ohledem na počasí, či jiné přírodní překážky.
- Děti mají také možnost pohybovat se volně po třídách, školní zahradě, hřišti, apod.

3.4.1 Obecné záměry

- Na základě provozu tříd mateřské školy promýšlet co nejefektivněji organizaci v jednotlivých oblastech činnosti mateřské školy.

- Respektovat délku odpoledního odpočinku dětí dle jejich individuálních potřeb.
- Pokračovat ve vzdělávání dětí ve věkově heterogenních třídách.
- Zaměřit se na řešení situace „co dělá dítě, které se nechce účastnit společné činnosti“

3.5 Řízení mateřské školy

- Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny.
- Při vedení zaměstnanců se vytváří ovzduší vzájemné důvěry a tolerance.
- Rozumně se hodnotí práci podřízených, nezapomíná se na jejich vhodnou motivaci, podporuje se spolupráci.
- Pedagogický sbor pracuje jako tým, zve ke spolupráci rodiče.
- Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy je funkční, opírá se o předchozí analýzu a využívá zpětné vazby – je využíváno pravidelných krátkých setkání s ředitelkou školy
- Je vypracováván školní vzdělávací program ve spolupráci s ostatními členy pedagogického týmu. Kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu mateřské školy. Z výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci.
- Je vytvořen funkční informační systém školy.
- Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem a dalšími orgány státní správy a samosprávy. Dále také s PPP Vyškov, ZŠ Němčany, okolními MŠ.

3.5.1 Obecné záměry

- Zkvalitnit komunikaci pedagogického týmu – motivační pohovory
- Správně nastavit kompetence pedagoga a asistenta ve třídě
- V rámci stanovených kompetencí zapojit zaměstnance do řízení školy – konstruktivní připomínky vedoucí ke zkvalitnění práce

3.6 Personální zajištění

- Všichni pracovníci, kteří pracují v mateřské škole jako pedagogové, mají předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilost.
- Pedagogové mají zájem o svůj další odborný růst – jsou vytvořeny podmínky pro další odborné vzdělávání.
- Služby pedagogů jsou organizovány takovým způsobem, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna dětem optimální pedagogická péče.

- Pedagogové jednají, chovají se a pracují profesionálním způsobem v souladu se společenskými pravidly, pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí.
- Specializované služby, jako je logopedie, jsou zajišťovány ve spolupráci s příslušnými odborníky.

3.6.1 Obecné záměry

- Pokračovat v odborném vzdělávání pedagogických pracovníků
- Skloubit samostudium se závěry, které vyplývají z hospitační činnosti
- Uvádět v praxi nově nabyté zkušenosti z odborných seminářů

3.7 Spoluúčast rodičů

- Ve vztazích mezi pedagogy a rodiči panuje oboustranná důvěra a otevřenost – princip partnerství.
- Pedagogové sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, resp. rodin, snaží se jim porozumět a vyhovět.
- Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole.
- Pedagogové pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji i učení.
- Pedagogové chrání soukromí rodiny a zachovávají patřičnou mlčenlivost o jejich vnitřních záležitostech.
- Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě.
- Rodiče jsou pravidelně informováno o dění v MŠ (pomocí webu, nástěnek, místního rozhlasu).
- Mateřská škola má zabezpečené citlivé údaje o dětech.

3.7.1 Obecné záměry

- Zajistit pro rodiče odborné přednášky
- Zlepšit diagnostickou činnost ve spolupráci s rodiči
- Vytvořit pro rodiče nabídku sponzoringu školy (nejen finanční, ale také materiální a fyzická pomoc)
- Spolupracovat s rodiči při péči ozdraví dětí-ranní filtr (ranní vyřazení dětí z kolektivu, které jeví známky onemocnění)

4. Organizace vzdělávání

Do mateřské školy jsou přednostně přijímány děti na základě „Kritérií pro přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání“, děti zdravé, řádně očkované, zpravidla ve věku od 3 do 6 let, včetně dětí s odkladem školní docházky-

Ve všech třídách jsou věkově smíšené děti. Do mateřské školy přijímáme i děti se speciálními vzdělávacími potřebami.

Děti se postupně scházejí ve třídě Berušek od 7,00 hodin. Po příchodu třídní učitelky z třídy Motýlků děti přecházejí do svých tříd, kde mají možnost vybrat si z nabídky spontánních a řízených činností (dle třídního vzdělávacího programu).

Během dne si děti mohou vybírat činnosti dle svých zájmů. Pedagogové plánují práci s dětmi i v rámci nabídky dílčích projektů. Tyto skupinové činnosti jsou dětem nabízeny nenásilnou formou, děti jsou k nim motivovány a to v průběhu celého dne. Jedná se o činnosti, které rozvíjejí sociální a komunikační schopnosti, výtvarné činnosti, hudební, dramatické, pohybové a ekologické činnosti.

Při spontánní hře se vytvářejí a upevňují sociální vztahy dětí (prosociální chování), rozvíjí se slovní zásoba i souvislé vyjadřování. Děti se seznamují s činností týdne při pravidelném ranním kruhu, kdy se navzájem pozdraví, učí se vzájemné komunikaci, vytvářejí si pravidla pro soužití ve třídě, sdělují si zážitky, učí se naslouchat. Důraz je kladen na společné slavení narozenin dětí – rozvíjí sounáležitost mezi dětmi. Do denního programu jsou zařazovány pohybové aktivity. Nabídka činností je flexibilní a to se zřetelem na individuální potřeby a možnosti dětí. Značný důraz je kladen na přípravu pro vstup na základní školu – logopedická prevence, čtenářská a předmatematická gramotnost.

4.1 Charakteristika jednotlivých tříd

Třída Berušek

Uplatňované metody a formy práce se odvíjí od věkového složení dětí ve třídě. Učitelky zařazují činnosti pro všechny věkové skupiny, uzpůsobují program tak, aby se zapojily i nejmenší děti. Individuální práce probíhá při pedagogické diagnostice, v osobních rozhovorech s dětmi.

Třída Motýlků

Uplatňované metody a formy práce se odvíjí od věkového složení dětí ve smíšené třídě. Učitelky zařazují náročnější činnosti pro předškoláky, uzpůsobují program tak, aby se zapojily i mladší děti. Individuální práce probíhá zvláště v případě integrace dítěte se zdravotním postižením, při pedagogické diagnostice, v osobních rozhovorech s dětmi při zpracování portfolií. Třidu lze rozdělit na dva prostory, proto je využita i práce skupinová.

5. Charakteristika školní vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělání v naší mateřské škole vychází z analýzy z minulých let, z podmínek mateřské školy, vesnice a jejích tradic, okolního přírodního prostředí.

Školní vzdělávací program je zpracován v souladu se závazným dokumentem Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. Pomocným materiálem pro nás zůstávají Konkretizované očekávané výstupy RVP PV, které budou přílohou třídních vzdělávacích plánů.

Naším záměrem je zabezpečovat přirozené potřeby dítěte a rozvoj jeho osobnosti formou hry ve spolupráci s rodinou. V součinnosti s rodinou chceme zajistit všestrannou péči dětem předškolního věku s důrazem na estetickou výchovu.

Naším cílem je u dětí rozvíjet:

- Harmonické vztahy
- Zdravý životní styl
- Porozumění přírodě
- Vztah k životnímu prostředí
- Vztah k sobě samému i k druhým

Filosofie školy

Hlavní myšlenkou naší školy je pomáhat dětem rozvíjet vnímavost k sobě samému, k vlastnímu životu. Chceme dětem pomoci probouzet a rozvíjet vlastní schopnosti a dovednosti, kvalitně prožívat své vztahy a tím nacházet smysl prožívané skutečnosti. Způsob, jak doprovázet dítě při jeho životě je rozvíjením vnímavosti k sobě samému, k druhým lidem a k okolnímu světu.

Nejvýznamnější vizí je, aby naše mateřská škola byla místem setkání se světem, místem učení a místem, kde děti mají možnost uskutečňovat a naplňovat vlastní životy. Místem, kde mohou objevovat a učit se novým vztahům, vnímat a chápat odlišnosti jednotlivých osob, uspokojovat své základní potřeby, objevovat a chápat svět okolo nás.

Prostředím, kde se budou cítit bezpečně, kde bude chápána a prožívána jejich individualita. Společným úsilím chceme dosáhnout, aby naše mateřská škola byla místem, ve kterém se děti budou moci celistvě vyvíjet, osvojovat si základní pravidla chování, základní životní hodnoty a mezilidské vztahy. Předškolním vzděláváním napomáháme vyrovnávat nerovnoměrnosti vývoje dětí před vstupem do základního vzdělávání.

Chceme, aby si děti v životním procesu, v rodině a v mateřské škole osvojily škálu vědomostí, dovedností, návyků, základu schopností, postojů, potřeb a zájmů odpovídajících jejich věku a individuálním možnostem. Tyto možnosti by jim umožnily nejen maximalizovat úspěšnost spojenou s následující etapou života při vstupu do základní školy, ale optimálně a spokojeně prožívat budoucí činnosti v rodině, ve volném čase a v dalších institucích.

Školní vzdělávací program má název „Jsem dítě malé a hravé.“ Je rozpracován do pěti integrovaných bloků, které obsahují postupně navazující rozpracované dílčí cíle, které vycházejí z přirozeného vývoje života dítěte a zároveň naplňují očekávané výstupy stanovené v pěti oblastech RVP. Časový plán vychází z ročních období, z událostí během roku, slavností, respektuje zdravý způsob života. Každoročně je ŠVP PV aktualizován.

Zásady pro realizaci ŠVP PV ve třídách

Učitelky při plánování třídních vzdělávacích programů vycházejí za ŠVP PV a jeho 5 integrovaných bloků, které jsou společné a závazné. Učitelky integrované bloky zpracovávají do tematických částí, které vybírají podle podmínek, potřeb a zájmů dětí ve třídě tak, aby děti dále rozvíjely a posunovaly je směrem k cílovým kompetencím. Při plánování obě učitelky spolupracují, domlouvají se na záměru, dílčích vzdělávacích cílech tematické části, na délce jejího trvání a činnostech, které k naplnění záměru směřují.

Učitelky k plánování využívají tabulky zpracovaných jednotlivých integrovaných bloků ve ŠVP PV, plánují realizaci integrovaných bloků do TVP společně. Pedagog bloky rozvíjí a naplňuje různým způsobem. Dle zvolených cílů a směřování vzdělávací nabídky na úrovni TVP vybere z jednoho, dvou či více integrovaných bloků ŠVP PV cíle, vzdělávací nabídku a výstupy a sestaví blok, projekt, téma dle potřeb své třídy. Blok dále rozvíjí podle času, metod práce, potřeb dětí a doplňuje konkrétní vzdělávací nabídku pro děti. TVP je uložen v jednotlivé třídě.

5.1 Hlavní principy RVP PV

RVP PV byl formulován tak, aby v souladu s odbornými požadavky současné kurikulární reformy:

- akceptoval přirozená vývojová specifika dětí předškolního věku,
- umožňoval rozvoj a vzdělávání každého jednotlivého dítěte,
- zaměřoval se na vytváření základů klíčových kompetencí,
- definoval kvalitu předškolního vzdělávání,
- zajišťoval srovnatelnou pedagogickou účinnost,
- vytvářel prostor pro rozvoj různých programů a koncepcí,
- umožňoval mateřským školám využívat různých forem i metod vzdělávání,
- poskytoval rámcová kritéria využitelná pro vnitřní i vnější evaluaci.

5.2 Předškolní vzdělávání v systému vzdělávání a jeho organizace

Koncepce předškolního vzdělávání se orientuje k tomu, aby si dítě od útlého věku osvojovalo základy klíčových kompetencí a získávalo tak předpoklady pro své celoživotní vzdělávání.

Předškolní vzdělávání se organizuje pro děti ve věku zpravidla od tří do šesti (sedmi) let. Přednostně jsou přijímány děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky. Poskytování předškolního vzdělávání je podle školského zákona veřejnou službou.

Bliže viz. Příloha č.1 – Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

5.3 Pojetí a cíle předškolního vzdělávání

5.3.1 Úkoly předškolního vzdělávání

Úkolem předškolního vzdělávání je doplňovat rodinnou výchovu a v úzké vazbě na ni pomáhat zajistit dítěti prostředí s dostatkem mnohostranných a přiměřených podnětů k jeho aktivnímu rozvoji a učení. Předškolní vzdělávání má smysluplně obohacovat denní program dítěte v průběhu jeho předškolních let a poskytovat dítěti odbornou péči. Předškolní vzdělávání má usnadňovat dítěti jeho další životní vzdělávací cestu.

Důležitým úkolem předškolního vzdělávání je vytvářet dobré předpoklady pro pokračování ve vzdělávání tím, že za všech okolností budou maximálně podporovány individuální rozvojové možnosti dětí. Na základě dlouhodobého a každodenního styku s dítětem i jeho rodiči může předškolní vzdělávání plnit i úkol diagnostický.

5.3.2 Specifika předškolního vzdělávání, metody a formy práce

Předškolní vzdělávání se maximálně přizpůsobuje vývojovým fyziologickým, kognitivním, sociálním a emocionálním potřebám dětí této věkové skupiny a dbá, aby tato vývojová specifika byla při vzdělávání dětí v plné míře respektována.

Předškolní vzdělávání by proto mělo nabízet vhodné vzdělávací prostředí a zaměstnávat dítě přirozeným dětským způsobem.

Vzdělávání má být důsledně vázáno k individuálně různým potřebám a možnostem jednotlivých dětí, včetně vzdělávacích potřeb specifických.

Takovéto pojetí vzdělávání umožňuje vzdělávat společně v jedné třídě děti bez ohledu na jejich rozdílné schopnosti a učební předpoklady. V předškolním vzdělávání tak mohou být vytvářeny třídy, v nichž si děti mohou být věkově blízké, stejně tak i věkově vzdálenější, mohou vykazovat rozdílné vzdělávací možnosti a potřeby, včetně specifických.

Rozvojové předpoklady a možnosti dětí vyžadují uplatňovat v předškolním vzdělávání odpovídající metody a formy práce. Vhodné jsou metody prožitkového a kooperativního učení hrou a činnostmi dětí, kterou jsou založeny na přímých zážitcích dítěte, podporují dětskou zvědavost a potřebu objevovat.

V předškolním vzdělávání by mělo být v dostatečné míře uplatňováno situační učení založené na vytváření a využívání situací, které poskytují dítěti srozumitelné praktické ukázky životních souvislostí.

Významnou roli v procesu učení sehrává spontánní sociální učení, založené na principu přirozené nápodoby. Proto je třeba ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne v mateřské škole vyskytnou, nejen v didakticky zaměřených činnostech, poskytovat dítěti vzory chování a postojů, které jsou k nápodobě a přejímání vhodné.

V předškolním vzdělávání by měly být uplatňovány aktivity spontánní i řízené, vzájemně provázané a vyvážené. Takovou specifickou formou je didakticky zacílená činnost, která je pedagogem přímo nebo nepřímo motivovaná. Tyto činnosti mohou probíhat zpravidla v menší skupině či individuálně.

Didaktický styl vzdělávání dětí v mateřské škole by měl být založen na principu vzdělávací nabídky, na individuální volbě a aktivní účasti dítěte.

V předškolním vzdělávání je třeba uplatňovat integrovaný přístup. Vzdělávání by mělo probíhat na základě integrovaných bloků. Obsah bloků by měl vycházet ze života dítěte. Dítě tak nezískává jen izolované poznatky či jednoduché dovednosti, získaná zkušenost je komplexnější a stává se pro dítě snáze uchopitelnou a prakticky využitelnou. Dítě může získávat skutečné činnostní výstupy – kompetence.

5.4 Cíle předškolního vzdělávání

RVP PV pracuje se čtyřmi cílovými kategoriemi: stanovuje cíle v podobě záměrů a cíle v podobě výstupů, a to nejprve v úrovni obecné a následně pak v úrovni oblastní. Konkrétně se jedná o tyto kategorie:

- rámcové cíle – vyjadřující univerzální záměry předškolního vzdělávání
- klíčové kompetence – představují výstupy, resp. obecnější způsobilosti, dosažitelné v předškolním vzdělávání,
- dílčí cíle – vyjadřují konkrétní záměry příslušející té které vzdělávací oblasti,
- dílčí výstupy – dílčí poznatky, dovednosti, postoje a hodnoty, které dílčím cílům odpovídají

Tyto cílové kategorie jsou těsně provázané a vzájemně spolu korespondují. Tento systém by měl být funkční. Ukazuje, že vědomé a systematické sledování, a naplňování stanovených záměrů v běžné každodenní praxi by mělo spolehlivě vést k dosahování výstupů. Pracuje-li tedy pedagog při vzdělávání dětí průběžně s vědomím vzdělávacích záměrů (ať už v úrovni obecné či oblastní), měl by mít záruku, že skutečně vede děti k osvojování kompetencí a k jejich postupnému zdokonalování.

5.4.1 Rámcové cíle

Instituce poskytující předškolní vzdělávání, resp. jejich pedagogové, by proto měli sledovat při své práci tyto rámcové cíle (záměry):

- rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
- osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
- získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

5.5 Klíčové kompetence

Klíčové kompetence jsou obecně formulovány jako soubory předpokládaných vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot. Úroveň kompetencí vyjadřuje očekávaný vzdělávací přínos předškolního vzdělávání. Slouží především k vymezení odpovídajícího vzdělávacího obsahu jako prostředku k jejich vytváření.

5.5.1 Pro předškolní vzdělávání jsou za klíčové považovány tyto kompetence:

1. kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a dalším učení
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky
- klade otázky a hledá na ně odpovědi
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky
- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

2. kompetence k řešení problémů

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí
- řeší problémy, na které stačí
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti
- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických empirických postupů
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných i matematických pojmů
- rozlišuje řešení, která jsou funkční a řešení která funkční nejsou
- nebojí se pochybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

3. kompetence komunikativní

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady
- domlouvá se gesty i slovy
- v běžné situaci komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi a dospělými
- ovládá dovednosti předcházející psaní a čtení
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možnost se jim učit

4. kompetence sociální a personální

- samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je nutné řešit dohodou

5. kompetence činnostní a občanské

- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

5.6 Vzdělávací obsah

Obsah předškolního vzdělávání představuje hlavní prostředek vzdělávání dítěte v mateřské škole.

- vzdělávací obsah představuje kompaktní vnitřně propojený celek, jehož členění do oblastí je třeba vnímat pouze jako pomocné
- „učivo“ je vyjádřeno v podobě činností, ať už praktických či intelektových
- pojem „učivo“ je nahrazen pojmem „vzdělávací nabídka“, který vyjadřuje žádoucí formu prezentaci „učiva“ dítěti

- očekávané výstupy mají, stejně jako vzdělávací nabídka, činnostní povahu

Jednotlivé oblasti se vzájemně prolínají, prostupují, ovlivňují a podmiňují a ukazují tak na neustálou přítomnost všech oblastí.

5.6.1 Vzdělávací obsah je v RVP PV uspořádán do pěti vzdělávacích oblastí:

1. Dítě a jeho tělo
2. Dítě a jeho psychika
3. Dítě a ten druhý
4. Dítě a společnost
5. Dítě a svět

5.6.2 Vzdělávací oblasti

Oblasti jsou zpracovány tak, aby byly pro pedagoga srozumitelné. Každá oblast zahrnuje tyto vzájemně propojené kategorie: dílčí cíle, vzdělávací nabídka a očekávané výstupy (předpokládané výsledky).

Dílčí cíle vyjadřují, co by měl pedagog u dítěte podporovat

Vzdělávací nabídka jako prostředek vzdělávání představuje soubor praktických i intelektových činností.

Očekávané výstupy považujeme v této úrovni vzdělávání za dosažitelné, ale jejich dosažení není pro dítě povinné.

Možná rizika srozumitelně upozorňují pedagoga na to, čeho by se měl vyvarovat.

5.6.3 Vzdělávací obsah ve školním vzdělávacím programu

Vzdělávací obsah RVP PV by měl sloužit pro přípravu vlastní vzdělávací nabídky. Pedagog by ji měl předkládat v podobě integrovaných bloků.

Integrované bloky se mohou vztahovat k určitému tématu. Mohou tak mít podobu tematických celků, projektů či programů.

Zaměření těchto bloků by mělo vycházet z přirozených potřeb dítěte.

Integrované bloky by měly svým obsahem vzájemně navazovat, doplňovat se a prohlubovat, mohou se prolínat a přecházet plynule jeden do druhého.

6. Vzdělávací obsah ŠVP Jsem dítě malé a hravé

Název: Jsem dítě malé a hravé

1. Barevný podzim čaruje

2. Prožíváme advent

3. Paní zima jede

4. Když jaro zaťuká

5. Léto nás volá

6.1 Integrovaný blok: Barevný podzim čaruje

Téma: Jsem dítě malé a hravé ...

Období: 9. – 11. měsíc

Charakteristika bloku:

- Podporovat osobní spokojenost a pohodu dětí
- Učit děti přírodu pozorovat, vnímat její krásu, učit se ji chránit a neničit ji
- Rozvíjet schopnost dítěte přizpůsobovat se, reagovat na změny
- Probouzet dětskou radost tím, že se může podílet na dění v mateřské škole (tvorba pravidel)
- Pozorovat s dětmi zrání a dozrávání ovoce
- Vést děti k pohybovému i slovnímu vyjádření postavy z pohádky, srovnávat vlastnosti
- Vést děti k péči o zdraví a ochraně před úrazem, dodržovat hygienické zásady
- Podporovat chápání okolního světa, prožívat vztah k přírodě, ke zvířátkům

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení:

- Má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky
- Učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí

Kompetence k řešení problémů:

- Všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí
- Řeší problémy, na které stačí
- Problémy řeší na základě zkušenosti

Kompetence komunikativní:

- Domlouvá se gesty i slovy
- Dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady
- V běžné situaci komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i dospělými

Kompetence sociální a personální:

- Dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování
- Chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je nutné řešit dohodou

Kompetence činnostní a občanské:

- Svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- Dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky

Nabídka podtémat:

- My jsme kamarádi, my se máme rádi (adaptační program)
- Hračka, můj kamarád (seznámení, hračky v MŠ)
- Listí padá, poletuje (přírodniny, podzimní listí)
- Vlaštovičko, leť (vlaštovky, znaky podzimu)
- Co dokáže vítr a déšť (počasí, dešťové kapky)
- Podzimní ovoce v naší kuchyni (vitamíny)
- Pečujeme o zdraví
- Podzimní kralování („dýňohrátky“, Halloween)

	Dítě a jeho tělo	Dítě a jeho psychika	Dítě a ten druhý	Dítě a společnost	Dítě a svět
Dílčí vzdělávací cíle	uvědomovat si vlastní tělo, osvojit si věku přiměřené praktické dovednosti	rozvíjet zákl. řečové schopnosti a dovednosti, posilování přirozených poznávacích citů, rozvíjet pozitivní city dítěte v novém prostředí	posilovat prosociální chování v MŠ k dětem i k dospělým	rozvíjet schopnost žít v kolektivu MŠ, vnímat a přijímat pravidla daná kolektivem	vytvářet si vztahu k prostředí MŠ, osvojit si dovednosti potřebné k činnostem při pobytu v MŠ
Vzdělávací nabídka	procvičování hrubé motoriky, jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti	individuální rozhovory s učitelkou a kamarády, motivovaná manipulace s novými hračkami (volné hry), činnosti pro radost a spokojenost dětí	v každodenních hrách zdůraznit ohleduplné chování s porozuměním a vstřícnou komunikací, podporovat dětská přátelství	podílet se na utváření pravidel	přirozené poznávání MŠ, smysluplné pracovní činnosti-sebeobsluha
Rizika	nevyhovující denní režim, nerespektování individuálních potřeb	slabá motivace k samostatnému řečovému projevu	autoritativní vedení, nedodržování přijatých pravidel	vytváření nefunkčních pravidel učitelkou	nedostatečné poskytování odpovědí na otázky dětí
Očekávané výstupy	podporovat zdravý životní styl a bezpečí dětí	hovořit bez ostychu s kamarádem, učitelkou, postupně pojmenovávat předměty a činnosti kolem sebe, odloučit se na určitou dobu od rodičů	navazovat kontakty s dospělými a dětmi a přirozeně, bez zábran s nimi komunikovat	adaptovat se na nové prostředí, začlenit se do kolektivu třídy, respektovat se navzájem, slušné a zdvořilé jednání	orientovat se bezpečně v prostředí MŠ

6.2 Integrovaný blok: Prožíváme advent

Téma: Jsem dítě malé a hravé ...

Období: 12. měsíc

Charakteristika bloku:

- Podporovat prožitky radosti, motivovat děti ke společným činnostem
- Prohloubit znalosti o vánočních tradicích
- Vést děti k navazování kontaktů (návštěva Mikuláše, čerta)

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení:

- Klade otázky a hledá na ně odpovědi
- Odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky

Kompetence k řešení problémů:

- Při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů
- Zpřesňuje si početní představy, užívá číselných i matematických pojmů

Kompetence komunikativní:

- Ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému

Kompetence sociální a personální:

- Samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- Uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky

Kompetence činnostní a občanské:

- Má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení
- Má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je v ním v rozporu a snaží se podle toho chovat

Nabídka podtémat:

- Čerti buší na vrata
- Když zavoní cukroví
- Štědrý večer nastal

	Dítě a jeho tělo	Dítě a jeho psychika	Dítě a ten druhý	Dítě a společnost	Dítě a svět
Díčí vzdělávací cíle	osvojení si praktické dovednosti přiměřeně ke svému věku	rozvoj tvořivosti, rozvoj citění a prožívání	vytvářet prosociální postoj k druhému	rozvoj kulturně-estetických dovedností	rozvoj pocitu sounáležitosti
Vzdělávací nabídka	pečení cukroví, hudebně-pohybové činnosti, manipulační činnosti s náčiním	vyprávění zážitků, recitace, zpěv, činnosti, které podporují radost a estetické aktivity	přirozené spontánní hry, společná setkání děti - rodiče - zaměstnanci	vytvářet pohodové a podnětné prostředí	experimentování s různými surovinami a materiálem
Rizika	málo příležitosti k pracovním úkolům omezování samostatnosti při činnosti	komunikativně chudé prostředí, nedostatek možnosti projevit vlastní pocity	nedodržování přijatých pravidel	nedostatek estetických podnětů	nepřiměřené informace
Očekávané výstupy	v rozsahu možnosti předávat kulturní dědictví a jeho hodnoty	naučit krátký text, vést dítě k zájmu podílet se na společném životě	vnímat, co ten druhý potřebuje	vážít si práce dospělých	spoluvtvářet pohodové a klidné prostředí

6.3 Integrovaný blok: Paní zima jede

Téma: Jsem dítě malé a hravé ...

Období: 1. a 2. měsíc

Charakteristika bloku:

- podporovat zdraví dítěte a učit se pečovat o ně
- systematicky rozvíjet řeč dítěte, která usnadní proces jeho dalšího rozvoje a učení
- vést děti k tomu, aby dovedly rozlišovat hlavní znaky zimního období
- prověřit, zda děti umějí poznat a pojmenovat některá volně žijící zvířata
- učit děti chápat rozdíl mezi poezií a prózou
- podporovat prožitky radosti, motivovat děti ke společným činnostem, které ovlivní společný život v rodině i v mateřské škole
- procvičit poznávání základních barev, pojmenovávat barvy doplňkové
- vytvářet příležitosti k rozvoji sebevědomí a získání zdravé sebedůvěry

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení:

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje, a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a dalším učení

Kompetence k řešení problémů:

- rozlišuje řešení, která jsou funkční a řešení, které funkční nejsou
- nebojí se pochybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

Kompetence komunikativní:

- ovládá dovednosti předcházející psaní a čtení
- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, otázky a odpovědi, rozumí slyšenému
- domlouvá se gesty i slovy

Kompetence sociální a personální:

- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným
- samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej

Kompetence činnostní a občanské:

- uvědomuje si své práva a práva druhých, učí se je hájit a respektovat
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat

Nabídka podtémat:

- Přijela k nám paní Zima (znaky zimy, sport, péče o zdraví)
- My tři králové jdeme k vám
- Huboval vrabčák na zimu
- Dříve než nám klesnou víčka před spaním
- Zimními vrátky do lesa za zvířátka (zimní příroda, zvěř)
- Jsem malý, ale šikovný (těšíme se k zápisu, čísla, barvy, GT)
- Masopust držíme, všichni se veselíme

	Dítě a jeho tělo	Dítě a jeho psychika	Dítě a ten druhý	Dítě a společnost	Dítě a svět
Díličí vzdělávací cíle	osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, rozvoj pohybových dovedností	osvojení si dovedností, které předcházejí čtení a psaní, získávání schopností řídit svoje chování vůlí a ovlivňovat ho	vytvářet kladné postoje k druhým, rozvíjení základních společenských návyků a dovedností, snaha navzájem spolupracovat	rozvoj kulturně-estetických dovedností	osvojení jednoduchých poznatků o světě a o životě
Vzdělávací nabídka	zdravotně zaměřené činnosti, sezónní činnosti	grafické napodobování tvarů čísel, prohlížení knih, samostatný projev na určité téma, hry se sněhem	četba a vyprávění pohádek na téma vztahy mezi lidmi	podílet se na vymezování společných pravidel v kolektivu	přiměřené poznatky o rozmanitosti kultury
Rizika	omezování samostatnosti dítěte, nedostatek aktivity při pohybu	omezený přístup ke knihám, omezování činnosti dítěte dokončit hru	nesprávná formulace pravidel	mnoho nefunkčních pravidel	nedostatek příležitostí vnímat okolí
Očekávané výstupy	bezpečně se pohybovat na sněhu a ledu	domluvit se slovy a gesty, vyjadřovat smysluplné myšlenky	umět požádat o pomoc druhého, řešit konflikt dohodou	adaptovat se na nové prostředí školy, zařadit se do kolektivu	poznatky o své osobě a společnosti

6.4 Integrovaný blok: Když jaro zaťuká

Téma: Jsem dítě malé a hravé ...

Období: 3. a 4. měsíc

Charakteristika bloku:

- rozvíjet schopnost přemýšlet a rozhodovat, rozvíjet všechny poznávací a kreativní (tvůrčí) schopnosti dětí, jejich fantazii, zájmy a nadání
- poskytovat možnost dítěti poznávat takové hodnoty jako jsou vztahy v rodině, lidská práva, svoboda, rovnost všech, lidí, důstojné vztahy mezi lidmi
- prověřit znalost domácích a hospodářských zvířat
- v rozsahu dětského chápání přispívat k předávání kulturního dědictví našeho města a země (hodnoty, tradice, jazyk, sociální soudržnost)
- prověřit, na jakém pracovišti pracují rodiče a co dělají
- rozvíjet schopnost komunikovat, spolupracovat, spolupodílet se na spol. rozhodnutích
- rozvíjet poznávání sebe sama, vlastních zájmů, možností a potřeb a tím přispívat k celkové pozitivní atmosféře v MŠ

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení:

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a dalším učení
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí

Kompetence k řešení problémů:

- řeší problémy, na které stačí
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti
- nebojí se pochybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

Kompetence komunikativní:

- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady

- v běžné situaci komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i dospělými
- domlouvá se gesty i slovy

Kompetence sociální a personální:

- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je nutné řešit dohodou
- samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej

Kompetence činnostní a občanské:

- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje

Nabídka podtémat:

- Hody, hody, doprovody (Velikonoce, otvírání studánek, vynášení smrtky)
- jaro v trávě (sázíme a sejeme, semínko co v sobě ukrýváš?)
- mláďat plný dvoreček
- jedu, jedeš, jedeme (dopravní výchova, jak se chovat na ulici, na hřišti a na silnici)
- hrajeme si na řemesla
- přejeme maminkám k svátku (naše rodina, vystoupení na besídce)

	Dítě a jeho tělo	Dítě a jeho psychika	Dítě a ten druhý	Dítě a společnost	Dítě a svět
Díličí vzdělávací cíle	průběžné vytváření a osvojování zdravých životních návyků, uvědomění si vlastního těla (jednotlivé části)	přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně logickému, dále rozvíjet schopnosti vytvářet a rozvíjet citové vztahy k okolí a přírodě	rozvíjet prosociální postoje k druhému - tolerance, respekt	pokračovat v rozvoji kulturně estetických dovedností, seznamování s nežádoucími vlivy na přírodu	rozvoj pocitu sounáležitosti s živou přírodou, seznamování s probouzející se přírodou a největším svátkem jara - Velikonoce
Vzdělávací nabídka	zdravotně zaměřené činnosti, upozorňování na důležitost ekolog. prostředí a správnou životosprávu, smyslové a psychomotorické hry	estetické a tvůrčí aktivity (Vv, dramatické, hudební, pohybové atd.), výlety do jarní přírody	podpora dětských přátelských vztahů, dostatek příležitosti k verbální i neverbální komunikaci, přirozené i modelové situace, při kterých se dítě učí přijímat a respektovat druhého	tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, poslech pohádek, příběhů, veršů, dramatizace, práce rodičů, pokusy a experimenty	hry na procvičování barev, úklidové práce na jaře, pojmenovávání a rozlišování domácích zvířat a mláďat, jarní květiny, změny v přírodě ovoce a zelenina
Rizika	špatný příklad, nerespektování rozdílných tělesných předpokladů a zdravotních problémů	převaha hotových poznatků slovním poučováním	podporování nežádoucí soutěživosti	špatný mravní vzor rodičů, agresivní chování dospělých, přihlížení nežádoucího chování některých dětí	jednotvárná, málo rozmanitá nabídka činností
Očekávané výstupy	znát nebezpečí drog, alkoholu, znát další nebezpečí, která mohou ohrozit zdraví i život dětí	být citlivý k živým bytostem, těšit se z příjemných zážitků - jarní příroda, vyjádřit své pocity	odmítnout komunikaci, která je dítěti nepříjemná, umět obhájit svůj názor a zároveň přijmout názor jiného, umět přijímat a uzavírat kompromisy	pochopit důležitost role ve společnosti, vážit si práce dospělých, znát základní pravidla chování v přírodě	vnímat, že svět je rozmanitý, osvojit si elementární poznatky o místě, kde žijí, vnímat, že příroda má svůj řád, je rozmanitá a pozoruhodná

6.5 Integrovaný blok: Léto nás volá...

Téma: Jsem dítě malé a hravé ...

Období: 5. - 6. měsíc

Charakteristika bloku:

- podporovat zájem dětí o nové a neznámé, porozumět věcem a jevům kolem sebe
- rozvíjet poznání o životě dětí a dospělých v jiných zemích (Den dětí)
- nadále rozvíjet schopnost dětí vzájemné komunikace, která povede k dobré spolupráci, toleranci, spoluodpovědnosti a vzájemné pohodě
- ve svém životě využívat vlastní poznatky a zkušenosti spojené se zdravím, životem, životním prostředím a důstojnými vztahy mezi lidmi

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení:

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky
- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky
- klade otázky a hledá na ně odpovědi

Kompetence k řešení problémů:

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí
- rozlišuje řešení, která jsou funkční a která funkční nejsou
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných i matematických pojmů
- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů

Kompetence komunikativní:

- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možnost se jim učit
- ovládá dovednosti předcházející psaní a čtení
- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému

Kompetence sociální a personální:

- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování

Kompetence činnostní a občanské:

- uvědomuje si své práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a může jej ovlivnit
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení

Podtémata:

- Hurá do přírody (myslivecká chata, stromy, živá příroda, potok)
- Let, beruško, leť (hmyz, motýl)
- Sláva, nazdar výletu
- vesmírné putování (vesmír, MDD)
- Jó, třesně zrály (letní ovoce)
- těšíme se na prázdniny (rozloučení s předškoláky, mateřskou školou, letní nebezpečí)

	Dítě a jeho tělo	Dítě a jeho psychika	Dítě a ten druhý	Dítě a společnost	Dítě a svět
Dílčí vzdělávací cíle	zdůrazňovat důležitost dovedností, které slouží k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody, rozvoj a užívání všech smyslů, prohlubovat fyzickou a psychickou zdatnost	upevňovat schopnost řídit svoje chování vůlí, rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovanému projevu, rozvoj schopnosti vyjádřit pocity, dojmy, prožívání	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	prohlubovat základy estetického vztahu ke světu, vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	rozdíjet schopnost pocitu sounáležitosti s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, rozvoj schopnosti vážit si života ve všech jeho formách
Vzdělávací nabídka	hry, které upozorňují na nebezpečí v letním období, smyslové a psychomotorické hry, sportovní dopoledne - Den dětí	příležitosti a hry k podpoře důvěry dítěte ve vlastní síly a schopnosti, příprava kulturního programu - Den matek, výlet do ZOO, kulturní akce	četba, vyprávění, poslech příběhů na téma vztahů mezi lidmi	exkurze, besedy, vymezení společenských hodnot a pravidel, vyprávění pohádek a příběhů (O Sněhurce)	pozorování skutečných objektů, jevů a dějů, seznamování s historickými památkami města a nejbližšího okolí, poznávání ekosystémů, stavu živ. prostředí
Rizika	nerespektování pravidel, které souvisí s ochranou zdraví, nerespektování rozdílných tělesných a smyslových předpokladů a pohybových možností	časté negativní hodnocení, kdy dítě prožívá pocit selhání (opakovaně), vytváření komunikativních zábran (nerespektování dětského ostychu), málo podnětů a aktivit podporující schopnosti	nedostatečná pozornost tomu, jak dítě řeší své spory a konflikty	příliš časté autoritativní vystupování pedagoga, schematické mravní hodnocení bez možnosti dítěte vyjádřit vlastní úsudek	nedodržování pravidel péče o zdravé prostředí, špatný příklad dospělých, převaha zprostředkovaného poznávání světa (obraz, film)
Očekávané výstupy	rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí, neohrožovat zdraví a bezpečí své i ostatních, vnímat a rozlišovat pomocí smyslů	umět odmítnout se podílet na nedovolených nebo zakázaných činnostech, naučit se z paměti krátké texty, zachytit a vyjádřit své prožitky	vnímat, co si druhý přeje, co potřebuje, vycházet mu vstříc, chovat se obezřetně při setkání s neznámým	vnímat umělecké a kulturní bohatství, odmítat společensky nežádoucí chování	uvědomit si, co je nebezpečné, odhadnout některé nebezpečí a snažit se jim vyhnout, mít povědomí o životním prostředí

7. Evaluační systém

Evaluační a hodnocení jsou nezbytnou součástí:

- vzdělávacího procesu
- samotného plánování a projektování

Evaluační je proces systematického shromažďování informací a analýzy informací podle předem stanovených kritérií za účelem dalšího rozhodování. Evaluační sledujeme a ověřujeme kvalitu a efektivnost vzdělávacího procesu a jeho výsledků za účelem získání potřebné kvality práce.

Cíl evaluační: ověřovat a zlepšovat kvalitu veškeré činnosti včetně podmínek školy. Dále individuálně hodnotit rozvoj dětí a jejich učení, kvalitu práce pedagogů. Vyhodnocovat a reflektovat veškerou činnost školy.

Formy a metody evaluační

- pozorování, opakované pozorování
- rozhovor s dítětem, rozhovor s rodiči, konzultace s odborníky
- rozbor herních aktivit dítěte
- rozbor procesu učení
- rozbor úrovně komunikace
- rozbor a analýza prací dítěte
- rozbor osobní dokumentace
- rozbor chování a jednání dítěte
- analýza vlastní pedagogické aktivity

Všechny informace a dokumenty o dětech jsou důvěrné!

Prostředky evaluační

- evaluační třídního vzdělávacího programu
- sledování a vyhodnocování integrovaných bloků
- porovnání a vyhodnocení souladu ŠVP a TVP – diskuze, záznam z porad
- evaluační výchovně vzdělávací práce
- hodnocení školních výsledků

- evaluace kolektivu dětí
- pedagogická diagnostika
- hospitační činnost, sledování a hodnocení práce zaměstnanců
- kontrolní činnost dle vnitřních norem a směrnic
- kontrolní činnost nadřízených orgánů

Kritéria evaluační činnosti v pedagogické práci

- výběr cílů – soulad s RVP, ŠVP, TVP, diferenciací, respektování individuálních potřeb, posloupnost
- organizace, vyváženost her, pohybových aktivit, řízených a spontánních činností, hygiena
- vhodná motivace – promyšlená, schopnost rychlé reakce a improvizace
- výběr metod – požitekvé učení, příklad, povzbuzení, hodnocení, vysvětlení, názorné předvedení atd.
- dodržování pedagogických zásad – cílevědomost, názornost, aktivnost, soustavnost, citovost, respekt a tolerance k individuálním zvláštnostem
- osobnost pedagoga – kultivovanost vystupování a komunikace, odbornost, výkonnost, vnitřní disciplína, tvořivost
- vztahy – pedagogický takt, uspokojování citových potřeb dětí
- hodnocení činností – reakce dětí na pokyny, zaujetí, úroveň odpovědí, pozornosti, poznatků, dodržování návyků, pravidel, zručnost, logické myšlení, uspokojení z výsledku
- diagnostika
- evaluace – pedagogická, sledování cílů (rozvojový, postojový, hodnotový)

7.1 Hodnocení podmínek vzdělávání

Hodnocení směrem k dětem provádějí učitelky průběžně – jednotlivé děti a jejich pokroky, úspěchy, nezdary. Některé práce učitelky zakládají dětem do desek sloužících k pedagogické diagnostice.

Podle potřeby zapisuje učitelka hodnocení podtémat z pohledu celé třídy: hodnotí aktivitu a zájem dětí, jejich náměty, odchýlení od plánu, plnění pedagogického záměru, posun

sociálních vztahů mezi dětmi, své pedagogické působení, důvody nezdaru (např. při pokusech apod.) a další skutečnosti.

Za pomoci kritérií a škál vytváříme různé inventáře (soubory otázek či položek), které mají podobu dotazníku, záznamového archu či listu, hodnotícího přehledu.

Co hodnotíme:

1. podmínky předškolního vzdělávání (věcné podmínky, životospráva, psychosociální podmínky, organizace vzdělávání, spoluúčast rodičů) – 1x ročně
2. vedení a řízení školy (autoevaluace, profesní růst zaměstnanců) – 1x ročně
3. výchovně vzdělávací činnost (každodenní vzdělávací práce, vzdělávací proces, tématické části, akce školy) – po ukončení
4. dítě (informace o dítěti, individuální záznamy, očekávané výstupy, práce dětí, hodnocení TVP) – dle potřeby

Možné nástroje hodnocení:

- pozorování
- analýza dokumentů
- analýza portfolia dítěte
- dotazník
- anketa
- záznamové a hodnotící listy

7.2 Pedagogická diagnostika

Obě učitelky zpracovávají své poznámky a postřehy o dětech v pravidelných intervalech. Vyhodnocují svá pozorování, popisují posun dítěte v oblasti pohybové, hrubé a jemné motoriky, sociálních vztahů a hry, poznatků, myšlenkových operací, komunikace a jazykového projevu, prostorových a početních představ, hudebních a výtvarných projevů včetně fantazie, grafomotoriky, sebepojetí a sebeprosazování ve skupině, projevů chování, atd.

U předškolních dětí porovnávají posun v kresbě – sledují zejména obsah, formální stránku, uplatnění vlastních představ a fantazie, dále úchop a držení psacího náčiní, přítlak, kvalitu tahu i čáry atd. Do popředí sledování se dostávají i schopnosti spolupráce s druhými dětmi, chuť k získávání nových poznatků, zájem o grafické symboly, sebevědomí a aktivita dítěte, posun ve vytváření konkrétních i abstraktních představ, operace s nimi, představy o

množství a čase. Výraznou oblastí je rozvoj jazykového citu potřebný k budoucímu jazykovému vzdělávání. V centru pozornosti při diagnostice je i rozvoj myšlení, paměti, soustředění, aktivity, cílevědomosti a dalších významných operací potřebných ke vzdělávání.

U dětí s odkladem školní docházky, kde je potřeba pracovat podle individuálního plánu, je diagnostika v indikované oblasti zpracovávána častěji. Učitelky svá pozorování též častěji konzultují s rodiči dítěte.

U integrovaných dětí je po dohodě s rodiči vypracován individuální vzdělávací plán.

Pedagogická diagnostika vedená učitelkami ve třídách je orientační.

- diagnostika vstupní (do 30.10.) - cílem je poznat vývojové charakteristiky a osobnost dítěte při nástupu do MŠ
- diagnostika průběžná – budeme zjišťovat pokroky v průběhu vzdělávacího programu (průběžné poznámky o dětech)
- diagnostika výstupní (do 20. 6.) – zhodnotíme průběh výchovy a vzdělávání v MŠ ve vztahu k očekávaným výstupům, školní zralosti.

Při zjištění nerovnoměrnosti vývoje dítěte využívá MŠ spolupráci se školskými poradenskými zařízeními (SPC, PPP).

7.3 Evaluace jednotlivých integrovaných bloků:

Po skončení daného tématu učitelky vyhodnotí své průběžné poznámky, poznatky z práce s dětmi a své myšlenky zaznamenají do formuláře. Záznam hodnocení daného integrovaného bloku obsahuje, zejména jak a co děti pochopily, co je zaujalo, jaké dovednosti, poznatky a postoje získaly, jak dodržovaly dané pravidla. Dále se zaznamenává individuální pokrok, konzultace a spolupráce s rodinou.

Hodnocení kompatibility školního vzdělávacího programu a jednotlivých plánů s RVP PV provádějí učitelky průběžně. S delším časovým odstupem zpracováváme analýzu prostředí, podmínek, vlastního přístupu a dalších vlivů, a to podle kritérií stanovených v RVP PV.

8. Přílohy

8.1 Příloha č. 1 – Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Dětem se speciálními vzdělávacími potřebami a dětem nadaným jsou poskytována podpůrná opatření dle vyhlášky č. 27/2016 Sb., v platném znění. Vzdělávání individuálně integrovaných žáků probíhá v souladu s právními předpisy. Pro žáky je vypracován individuální vzdělávací plán. Vzdělávání žáků je dle potřeby a doporučení speciálního poradenského zařízení podpořeno asistentem pedagoga či osobním asistentem. Formy a metody práce jsou zaměřeny na uplatňování metodiky strukturovaného učení.